

El Palau (1940-2020): el primer centre de l'Opus Dei a Catalunya compleix vuitanta anys

El “Palau”, un petit pis del carrer Balma de Barcelona, es convertí el 1940 en el primer centre de formació cristiana de l'Opus Dei a Catalunya on avui encara s'hi fan activitats formatives. Rafael Termes, Alfons Balcells i el mateix sant Josepmaria són alguns dels noms propis d'aquesta petita història.

22/09/2020

Era diumenge, 12 de maig de 1940. Sant Josepmaria està a Barcelona per donar una empenta a la tasca evangelitzadora de l'Opus Dei a la ciutat. Aquesta no és la seva primera estada amb aquest objectiu: ja el 30 de desembre de 1939 havia visitat la ciutat per mantenir les primeres trobades amb persones interessades. Barcelona era, per aquell jove sacerdot nat a Barbastre i amb arrels a Balaguer, una de les primeres ciutats on calia estendre el seu missatge.

Aquell diumenge de maig sant Josepmaria va encoratjar la primera colla d'entusiastes a aconseguir un local on reunir-se i estar més en família. Un jove estudiant de Sitges, Rafael Termes, "era el qui remenava les cireres, el qui feia i desfeia tot el

que es coïa allí, i el qui prenia les iniciatives” recorda Alfons Balcells, el més gran de tots, que havia acabat la carrera de medicina el gener d’aquell mateix any. Fou, doncs, Termes qui encapçalà la recerca d’un pis malgrat les moltes dificultats. Balcells recorda que «no tenien cèntims – eren una colla de marrecs, gairebé tots estudiants, tret del meu cas-, i els interessava una casa o un pis que fos prou a prop de la Universitat, i cèntric».

La recerca dóna els seus fruits i el 23 de juny Alfons Balcells, l’únic amb carrera acabada i major de 23 anys, signà el contracte de lloguer d’un pis al número 62 del carrer Balmes, entre Aragó i Consell de Cent. «Era bastant fosc i esquifit, però li vam dir de seguida ‘el Palau’», recordava molts anys després. «Havia estat, segons sembla, el mateix fundador qui havia donat la idea, dient que encara que el pis que trobéssim fos

petit, per a nosaltres seria un veritable ‘palau’; a ell li agradava molt fer servir, de manera oportuna, mots catalans, i es referia als seus orígens familiars, i ens animava a parlar en català entre nosaltres, ja que això era el més natural, fins i tot en aquella època».

El 27 de juliol del mateix 1940, sant Josepmaria arriba a Barcelona procedent de Madrid. Arriba cap a les 3 de la tarda. “Es trobà amb un pis moblat pobrament”, recordarà un dels presents, Rafael Escolà. Hi havia una gran creu i una imatge de la Mare de Déu. També –apunta José María Casciaro- “s’havien aconseguit (...) un parell de taules i dues cadires”.

Al vespre, cap a les 8 h, el fundador de l’Opus Dei dirigeix una estona d’oració als seus fills espirituals i a amics d’aquests. En acabar, van a celebrar-ho a un bar del Passeig de

Gràcia. Casciaro afegeix que "els pocs que érem ja els seus fills vam tenir ocasió de xerrar amb ell, junts i en conversa més personal; en aquella curta estada ens parlà de vida d'oració i de santificació del treball, de sentit apostòlic i del sentit de la nostra filiació divina".

En aquella ocasió va beneir el pis de Balmes amb els ornaments i objectes litúrgics deixats pel superior del convent de la Congregació de sant Felip Neri. Aquells dies de final de juliol, en no tenir 'El Palau' un oratori en condicions, va celebrar la Santa Missa a l'Església dels caputxins de Pompeia, a la confluència entre Passeig de Gràcia i Diagonal. Amb el pas del temps s'obtingué el permís per tenir un petit oratori, i poder-hi celebrar.

En una carta d'aquells anys, sant Josepmaria deia a aquells primers: ***estic molt content també (...) en***

aquesta estimadíssima – predilecta- Barcelona mai no us falta la Santa Creu. Però no té gaire importància –cap ni una!- aquest ambient..., amb alegria i sense cap preocupació, endavant, continueu treballant, plens de sentit sobrenatural i de comprensió humana: estic segur que el Senyor, amb la mediació de la nostra Mare de la Mercè, ha de beneir cada dia més la vostra tasca. ¡Quantes coses grans i quantes vocacions sortiran de Catalunya!

La història del Palau és, sobretot en la dècada dels 40, la història densa, complexa i apassionant de les primeres passes de l'Opus Dei a Catalunya, que foren seguides molt de prop de sant Josepmaria.

D'aquella època provenen la devoció del fundador de l'Opus Dei a la Mare de Déu de la Mercè i la seva cordial relació amb l'Abat Escarré.

.....

pdf | document generat
automàticament des de [https://
opusdei.org/ca/article/el-
palau-1940-2010-el-primer-centre-de-
lopus-dei-a-catalunya-compleix-
vuitanta-anys/](https://opusdei.org/ca/article/el-palau-1940-2010-el-primer-centre-de-lopus-dei-a-catalunya-compleix-vuitanta-anys/) (16/03/2026)